

KAPITOLA I

Nikdy jsem se neobjevila na plátně, a přitom jsem mezi filmaři vyrostla. Na oslavu mých pátých narozenin přišel Rudolph Valentino – tohle mi aspoň říkali. Píšu to tu jenom proto, aby bylo vidět, že jsem viděla, jak to na světě chodí, ještě než jsem dostala rozum.

Už jsem se jednou chystala, že sepišu svoje vzpomínky a pojmenuju je *Producentova dcera*, ale v osmnácti se člověk k něčemu takovému pořádně nedostane. Asi tak má být – byla by to podobná nuda jako starý sloupek Lolly Parsonsové. Otec podnikal ve filmu, jako někdo jiný podniká v bavlně nebo v oceli, a mě to moc nezajímalo. Přinejhorším jsem Hollywood brala na vědomí podobně odevzdaně, jako duch bere na vědomí dům, ve kterém dostal za úkol strašit. Věděla jsem, co si o tom člověk asi tak má myslet, ale zarputile jsem z toho odmítala šít.

To se lehce řekne, ale obtížnější je, aby vás lidi pochopili. Když jsem byla v Benningtonu, tak se několik profesorů angličtiny tvářilo, že Hollywood a jeho výplody jsou jim lhostejné, ale ve skutečnosti

je nesnášeli. Z hloubi duše je nenáviděli jako hrozbu jejich vlastní existenci. Předtím, když jsem byla v klášterní škole, požádala mě jedna hodná malinká jeptiška, jestli bych jí obstarala nějaký filmový scénář, aby mohla „naučit svoji třídu, jak psát filmy“, podobně jako je už učila psát eseje a povídky. Ten scénář jsem jí přinesla, a myslím, že si nad ním dlouho lámala hlavu. Ve třídě se o tom ale nikdy nezmínila a scénář mi vrátila beze slova, s překvapeným a uraženým výrazem. Mám takový pocit, že s tímhle mým příběhem to dopadne stejně.

Člověk může brát Hollywood jako samozřejmost, tak připadal mně, anebo ho může vypudit z hlavy s opovržením, které si schováváme pro věci, jimž nerozumíme. Ono se mu dá rozumět, ale jen nejasně a útržkovitě. Jenom několik málo mužů dokázalo celou tu filmovou rovnici udržet v hlavě. Žena se k rozluštění toho hlavolamu asi může nejlépe přiblížit tak, že se bude snažit pochopit některého z těch mužů.

Věděla jsem, jak svět vypadá z letadla. Otec pokaždé zařídil, abychom do školy a později na univerzitu se sestrou obě létaly. Když v předposledním ročníku sestra umřela, létala jsem obě cesty sama a pokaždé jsem si na ni vzpomněla, zvažněla jsem a ztichla. Někdy byli v letadle lidé od filmu, které jsem znala, a občas nějaký sympáťák ze školy, ale za krize to nebylo moc často. Málokdy jsem cestou skutečně usnula, bránilo

mi v tom pomyšlení na Eleanor a pocit ostrého rozdílu mezi jedním a druhým pobřežím – přinejmenším dokud jsme za sebou neměli ta liduprázdná letišťátka v Tennessee.

Tentokrát sebou letadlo dost házelo, a tak se cestující brzy rozdělili na ty, kteří se rovnou snažili usnout, a na ty, kteří vůbec nehodlali spát. Dva z téhle druhé skupiny seděli přímo naproti, a z útržků jejich rozhovoru jsem nabyla jistoty, že jsou z Hollywoodu – jeden proto, že na to vypadal: žid středního věku, který chvílemi nervózně a rozčileně něco vykládal a chvílemi se v hrozivém tichu krčil jako před skokem; druhý muž byl bledý, nevýrazný, robustní třicátník, určitě jsem ho už někde viděla. Byl u nás nebo něco takového. Ale možná jsem tenkrát ještě byla malá holka, takže se mě teď nedotklo, když mě nepoznal.

Letuška – vysoká, ztepilá a oslnivá černovláška, typ, jaký nejspíš vyhledávali – se mě zeptala, jestli mi má upravit lůžko.

„A nechcete aspirin, drahoušku?“ Usadila se na područce sedadla a nebezpečně se kolébala z jedné strany na druhou v rytmu červnového hurikánu. „Nebo nembutal?“

„Ne.“

„Měla jsem tolik práce s ostatními, že jsem neměla čas se vás zeptat.“ Posadila se vedle mě a obě nás připoutala. „Nechcete žvýkačku?“

To mi připomnělo, abych se zbavila té, která mě už pár hodin otravovala. Zabalila jsem ji do útržku časopisu a dala jsem ji do automatického popelníčku.

„Pokaždé poznám vychovaného člověka,“ odsouhlasila mi to letuška, „když zabalí žvýkačku do papírku, než ji sem vyhodí.“

Chvilí jsme tak seděly v přítmi rozkývané kabiny. Bylo to trochu jako v luxusní restauraci za soumraku ještě před večeří. Prodlužovaly jsme ty chvíle – a ani ne záměrně. Dokonce i letuška si asi musela připomínat, proč tu je.

Mluvily jsme o jedné mladé herečce, kterou jsem znala a s níž ona letěla před dvěma roky na Západ. Bylo to během nejhlubší krize a ta mladá herečka tak upírala oči do okýnka, že se letuška bála, jestli nehodlá vyskočit. Ukázalo se ale, že se nebojí chudoby, ale jen revoluce.

„S maminkou už máme plán,“ sdělila letušce důvěrně. „Odjedeme do Yellowstonekého parku a budeme tam skromně žít, než se to celé přežene. Potom se vrátíme. Umělce oni nezabíjejí – chápete?“

Její záměr mě potěšil. Před očima mi vyvstal půvabný obrázek herečky a její matky, které krmí medem vlídní medvědi s konzervativními názory a krotcí koloušci jim přinášejí laní mléko a pak čekají opodál, aby jim na noc posloužili jako polštáře pod hlavu. Na oplátku jsem letušce pověděla o právníkovi a režisérovi, kteří v oněch hrdinských dobách jednou večer

líčili otci svoje plány: Jestli pochodující váleční veteráni ovládnou Washington, vytáhne právník člun, který ukryl na řece Sacramento, a bude pár měsíců veslovat proti proudu. Pak se zase vrátí, „protože jako vždy po revoluci budou potřebovat právníky, aby bylo po právní stránce vše v pořádku.“

To režisér byl spíš defétista. Měl připravený starý oblek, košili a boty – nezmínil se, jestli jsou jeho vlastní nebo jestli je má z rekvizitárny – a chystal se zmizet v Davu. Vzpomínám si, že mu otec řekl: „Ale oni se ti podívají na ruce! Poznají, že jsi rukama už roky nepracoval. A budou po tobě chtít odborářskou legitimaci.“ Pamatuji si, jak režisér protáhl obličej, jak zasmušilý byl při moučníku a jak legrační a nedospělí mi oba připadali.

„Není váš otec herec, slečno Bradyová?“ zeptala se letuška. „To jméno jsem už určitě slyšela.“

Když zaznělo jméno Bradyová, oba muži přes uličku se po mně úkosem podívali. Tím hollywoodským pohledem, který vždycky vypadá, jako by se člověk podíval přes rameno. Potom ten mladý, bledý, robustní muž rozepnul pás a postavil se v uličce vedle nás.

„Vy jste Cecílie Bradyová?“ zeptal se vyčítavě, jako kdybych před ním něco zapřela. „Myslel jsem si, že jste to vy. Já jsem Wylie White.“

Mohl to vynechat – ve stejném okamžiku totiž řekl nový hlas: „Pozor Wylie!“ a uličkou kolem něho

prosvištěl další muž směrem k pilotní kabině. Wylie White sebou škubl a se zpožděním za ním vzdorně zavolal:

„Poslouchám jedině pilota!“

Poznala jsem vtipkování, jaké v Hollywoodu provozují hlavouni se svou suitou.

Letuška ho pokárala:

„Ne tak hlasitě, prosím – někteří cestující spí.“

Zahlédla jsem, že ten druhý muž přes uličku, ten žid ve středních letech, taky vstal a s bezostyšnou ziskuchtivou chlípností zíral za mužem, který nás předtím minul. Nebo spíš za zády toho muže, protože ten jenom po straně mávl rukou jako na rozloučenou a zmizel.

Zeptala jsem se letušky: „To je druhý pilot?“

Rozpínala nám pás, aby mě přenechala Wyliemu Whiteovi.

„Ne. To je pan Smith. Má soukromé oddělení – novomanželské apartmá – jenomže jen pro sebe. Druhý pilot je vždycky v uniformě.“ Zvedla se. „Musím zjistiť, jestli přistaneme v Nashvillu.“

Wylie White se zděsil.

„Proč?“

„Z údolí Mississippi přichází bouřka.“

„To tu jako uvízneme celou noc?“

„Jestli to nepřestane...“

Náhlé zhoupnutí ukázalo, že ne. Wylieho Whitea to hodilo na sedadlo proti mně, letušku to prudce

postrčilo směrem k pilotní kabině a s židem to mrsklo do sedu. Lehce a afektovaně jsme vykřikli, neboť to se od zkušených vzduchoplavců čeká, a posadili jsme se. Potom nastalo představování.

„Slečna Bradyová – pan Schwartz,“ řekl Wylie White. „Taky on je velký přítel vašeho otce.“

Pan Schwartz příkyvoval tak vehementně, že jsem skoro slyšela, jak říká: „Je to tak. Jako je Bůh nade mnou, je to tak.“

Možná že to už někdy v životě nahlas řekl – ale teď vypadal jako člověk, kterému se cosi přihodilo. Při pohledu na něj měl člověk stejný pocit, jako když naražíte na známého, který absolvoval rvačku pěstmi nebo autohavárii a pořádně ho to semlelo. Podíváte se na něj a řeknete: „Co se ti přihodilo?“ A on procedí přes zduřelé rty a vylámané zuby něco nesrozumitelného. Ani vám to nedokáže popsat.

Pana Schwartze to tělesně nepoznamenalo: jeho dominantní perský nos a sešíkmené stíny pod očima byly tak přirozené jako irská červeň na špičce nosu mého otce.

„Nashville!“ vykřikl Wylie White. „To znamená, že jdeme do hotelu. Na pobřeží se dostaneme až zítra večer – a kdoví jestli. Kristepane! Já se v Nashvillu narodil.“

„Člověk by myslel, že se sem rád podíváte.“

„Ani nápad – už patnáct let se držím mimo. Doufám, že to tam už nikdy nevidím.“

Ale měl Nashville vidět, protože letadlo zřetelně kle-salo níž a níž jako Alenka v králičí noře. Když jsem si udělala z dlaní kukátko, zahlédla jsem v dálce nalevo rozmazaný obrázek města. Zelený nápis „Připoutejte se – Nekuřte“ svítil už od chvíle, kdy jsme vletěli do bouřky.

„Slyšeli jste, co řekl?“ přerušil Schwartz přes uličku jednu ze svých plamenných odmlk.

„Co jsme měli slyšet?“ zeptal se Wylie.

„Jak si nechá říkat,“ odpověděl Schwartz. „Pan Smith!“

„Proč ne?“ zeptal se Wylie.

„Ale nic,“ řekl Schwartz rychle. „Jenom mi to přišlo legrační, Smith.“

Nikdy jsem neslyšela tak neveselý smích: „Smith!“

Myslím, že od dob dostavníkových stanic tady ne-bylo nic podobného letištím – nic tak osamělého, tak zasmušile zamlklého. Stará nádraží z červených cihel vestavěli přímo do měst, která k nim patřila – lidé na těch charakteristických místech vystupovali, pou-ze když tam bydleli. Naproti tomu letiště vás vedou zpět dějinami jako oázy, jako zastávky na významných obchodních stezkách. Pohled na cestující, kteří po jednom nebo po dvou bloumají půlnočním letištěm, přiláká každý večer až do dvou po půlnoci hlouček diváků. Mladší sledují letadla, starší si ostražitě a ne-důvěřivě prohlížejí cestující. My z velkých transkonti-nentálních letadel jsme byli boháči z pobřeží, kteří se

na Středozápadě nonšalantně snesli ze svého oblaku. Možná čekali, že mezi námi zažijí nějaké vzrušující dobrodružství, skryté pod maskou filmové hvězdy. Většinou však nezažili. Pokaždé jsem si horoucně přála, abychom vypadali zajímavější, než jsme byli – zrovna jako jsem si to často přála na premiérách, když se na vás fanoušci dívají s pohrdavou výčitkou, protože nejste hvězda.

Na přistávací ploše jsme se s Wyliem najednou spřátelili, protože mi podal ruku a podepřel mě, když jsem vystupovala z letadla. Od té chvíle se mi neúnavně věnoval – a mně to nevadilo. Od okamžiku, kdy jsme vešli do letištní budovy, bylo jasné, že jestli tu uvízneme, uvízneme tu spolu. (Ne jako když jsem přišla o svého kluka – tenkrát když hrál na malém statku poblíž Benningtonu v Nové Anglii na piano s tou holkou Reinou, a mně konečně došlo, že překážím. Guy Lombardo v rádiu vyhrával *Pány v cylindrech* a *Duben, první duben*, a ona ho ty melodie učila. Klávesy klesaly jako listy a její ruce se rozevíraly na jeho, když mu předváděla akord na černých klávesách. Já jsem tehdy byla v prvním ročníku.)

Když jsme přišli do letištní budovy, byl s námi taky pan Schwartz, ale vyhlížel nějak zasněně. Zatímco jsme se snažili získat u přepážky přesné informace, zíral celou dobu na dveře, které vedly na přistávací plochu, jako kdyby se obával, že letadlo odletí bez něho. Já

jsem se potom na několik minut omluvila, a mezitím se stalo cosi, co jsem neviděla, ale když jsem se vrátila, stáli s Whitem těsně u sebe, White mluvil a Schwartz vypadal ještě víc, jako by přes něj právě přecouval velký nákladák. Na dveře vedoucí k přistávací ploše už nezářil. Zaslechla jsem konec Whiteovy poznámky...

„– říkal jsem ti, abys zavřel zobák. Máš, cos chtěl.“

„Řek jsem jenom –“

Přede mnou se odmlčel a já jsem se zeptala, jestli je něco nového. Bylo půl třetí ráno.

„Nic moc,“ řekl Wylie White. „Říkají, že ještě tak nejmíň tři hodiny nebudeme moct odstartovat, a pár mezulánů jde do hotelu. Ale já bych vám rád ukázal Poustevnu, soukromé sídlo Andrewa Jacksona.“

„Co tam potmě uvidíme?“ zeptal se Schwartz.

„Ksaku, vždyť za dvě hodiny vychází slunce.“

„Běžte si tam sami,“ řekl Schwartz.

„Dobře – a ty jdi na autobus do hotelu. Pořád ještě čeká – a on je uvnitř.“ Wylie měl v hlase vyčítavý úsměšek. „Třeba se to vyplatí.“

„Ne, jdu s vámi,“ řekl Schwartz chvatně.

Nastoupili jsme do taxíku a najednou nás obklopila venkovská tma. Jemu se asi zvedla nálada. Povzbudivě mě plesknul po koleni.

„Dobře že jedu s vámi,“ řekl. „Budu vám dělat garde. Za dávných časů, když jsem měl kupu peněz, jsem měl dceru – krásnou dceru.“

Vyslovil to, jako kdyby ji byl prodal věřitelům coby položku hmotného majetku.

„Budeš mít jinou,“ ujistil ho Wylie. „Dostaneš to všechno zpátky. Kolo se znova otočí, a ty na tom budeš jako Cecíliin tatínek. Že ano, Cecílie?“

„Kde je ta Poustevna?“ zeptal se po chvíli Schwartz. „Někde daleko v pustině? To letadlo zmeškáme?“

„Nech toho,“ řekl Wylie. „Měli jsme s sebou pro tebe vzít tu letušku. Že bys byl chtěl? Byla fakt prima.“

Jeli jsme dlouho jasnou, plochou krajinou, jenom cesta a strom a dům a strom, a pak najednou smyčka lesní serpentiny. I v temnotě jsem cítila, že stromy v lese jsou zelené, že jsou úplně jiné než uprášené olivové zbarvení Kalifornie. Někde jsme předjeli černoča ženoucího před sebou tři krávy, které začaly bučet, když je odháněl na kraj cesty. Byly to skutečné krávy, s teplými, čistými, hedvábnými boky, a černoč se postupně vylouppl z temnoty hned vedle auta. Když mu pak Wylie dal čtvrták, zazíral na nás velkýma hnědýma očima, řekl „děkuju – děkuju“ a zůstal tam stát, a jak jsme odjížděli, začaly krávy zase bučet do tmy.

Vzpomněla jsem si na první ovce, které jsem kdy viděla – byly to stovky ovcí vzadu za starým Laemmleovým studiem, a jak jsme se k nim autem přiřítili. Byly nešťastné, že hrají ve filmu, ale lidi, kteří s námi byli v autě, v jednom kuse opakovali:

„Takhle?“

„Takhle jsi to chtěl, Dicku?“

„Že je to fajn?“ A ten, kterému říkali Dick, se pořád v autě nadzvedával, jako kdyby byl Cortés nebo Balboa, a kontroloval to bílé chundelaté vlnění. Tehdy jsem asi věděla, který to byl film, ale už dávno jsem to zapoměla.

Jeli jsme asi hodinu. Po staré rachotící železné lávce vyložené fošnami jsme přešli potok. Teď už kokrhali kohouti, a když jsme míjeli nějakou farmu, pokaždé tam těkaly modrozelené stíny.

„Říkal jsem vám, že bude brzo ráno,“ řekl Wylie. „Narodil jsem se tady blízko – jsem syn nuzné jižanské chudiny. Naše rodinné sídlo teď používají jako stodolu. Měli jsme čtyři sluhy – otce, matku a moje dvě sestry. Já jsem v tom spolku nechtěl být, a tak jsem odešel do Memphisu začít kariéru, která se teď dostala do slepé uličky.“ Objal mě jednou paží: „Cecílie, vezmete si mě, abych se mohl podílet na bohatství Bradyových?“

Byl docela odzbrojující, takže jsem nechala svou hlavu na jeho rameni.

„Co děláte, Cecilko? Chodíte do školy?“

„Do Benningtonu. Jsem ve třetím ročníku.“

„Prosím o prominutí. Měl jsem to vědět, ale nikdy se mi nedostalo výsady vyššího vzdělání. Ale třetí ročník – tuhle jsem v *Esquiru* četl, že studentky třetího ročníku už všechno znají, Cecílie.“

„Proč si lidi myslí, že studentky –“

„Neomlouvejte se – ve věděni je síla.“

„Z vašich řečiček se hned pozná, že jedeme do Hollywoodu,“ řekla jsem. „Ten je odjakživa sto let za opicemi.“

Předstíral, že ho to šokovalo.

„Chcete říct, že na Východě se dívky nevěnují soukromým záležitostem?“

„To je právě ono. *Soukromým* záležitostem. Tohle mi vadí, pusťte mě.“

„Nemůžu. Mohl bych probudit Schwartze, ale on asi usnul poprvé po několika týdnech. Poslyšte, Cecílie: Jednou jsem něco měl s manželkou jednoho producenta. Bylo to velice krátké, a když to skončilo, řekla mi docela jasně: ‚Nikdy o tom nemluv, nebo tě dám z Hollywoodu vyrazit. Můj manžel je daleko těžší váha než ty!‘“

Teď se mi zase líbil a taxík zrovna zabočil do dlouhé uličky vonící zimolezem a narcisy a zastavil vedle ohromné šedé hmoty domu Andrewa Jacksona. Řidič se otočil, aby nám o něm něco řekl, ale Wylie na něho sykl a ukázal na Schwartze. Opatrně jsme vystoupili z auta.

„Dovnitř se teď nedá jít,“ řekl nám taxikář zdvořilým tónem.

Posadili jsme se s Wyliem na schody a opřeli se o silné sloupy schodiště.

„Co pan Schwartz,“ zeptala jsem se. „Kdo je to?“

„Do háje se Schwartzem. Kdysi byl šéfem nějaké zfúzované firmy – First National? Paramountu? United Artists? Teď je na dně a mimo dění. Ale on se vrátí. Z filmařiny člověka nevylijou, jen když bere drogy nebo chlastá.“

„Vy Hollywood nemáte rád,“ napadlo mě.

„Ale mám. To víte že mám. Podívejte, o tomhle se nedá mluvit na schodech domu Andrewa Jacksona – ještě k tomu takhle ráno.“

„Já Hollywood *mám* ráda,“ nenechala jsem se odradit.

„Vždyť jo. Je to důlní centrum v zemi sladkého nicnedělání. Kdo to řekl? No jo, já. Je to pravé místo pro ostré hochy, ale já tam přišel z Georgie, ze Savannah. První den jsem šel na nějakou garden párty. Hostitel mi potřásl rukou a nechal mě být. Bylo tam všecko – bazén, zelený mešík po padesáti centech za centimetr, popíjely a bavily se tam nádherné kočky...

... a nikdo se mnou ani nepromluvil. Živá duše ne. Pár lidí jsem oslovil, ale neodpověděli mi. Tak to pokračovalo hodinu, dvě hodiny – potom jsem vstal a zmizel jsem nenápadně jako blázen. Zdálo se mi, že jsem nikdo, dokud jsem se nevrátil do hotelu a recepční mi nepodal dopis s mým jménem a adresou.“

Já jsem samozřejmě nic podobného nezažila, ale když jsem si vzpomněla na večírky, kterých jsem se zúčastnila, uvědomila jsem si, že se to stát mohlo.

V Hollywoodu cizí lidi moc nemusíme, leda když je na nich znát, že si polívčičku ohřívají jinde a že nám nezůstanou na krku – jinými slovy, leda když to jsou celebrity. A i v tomhle případě ať si radši dávají bacha.

„Měl jste se nad to povznést,“ řekla jsem přezíravě. „Když se lidi nedovedou chovat, nechtějí to nandat vám, ale tomu, koho potkali před vámi.“

„Taková hezká dívka – a tak moudré řeči vede.“

Obloha na východě se nedočkavě hnula a Wylie mě teď musel vidět jasně – štíhlou dívku s půvabnou tváří, velice elegantní a s probouzejícím se zárodkem mozku. Vrtá mi hlavou, jak jsem tenkrát ráno před pěti lety vypadala. Asi jsem byla trochu pomačkaná a bledá, ale ve věku, kdy člověk má mladické iluze, že riskantní podniky většinou dobře dopadnou, jsem se potřebovala jenom vykoupat a převléct, a mohla jsem pokračovat ještě hodiny.

Wylie se na mě díval s lichotivým uznáním – a pak jsme najednou nebyli sami. Do těch nádherných kulís se omluvně přiloudal pan Schwartz.

„Upadl jsem na takové velké kovové madlo,“ řekl a ukázal si na koutek oka.

Wylie vyskočil.

„Právě včas, pane Schwartzi,“ řekl. „Prohlídka zrovna začíná. Tohle je domov starého tvrďáka Jacksona – desátého amerického prezidenta. Vítěze od New Orleansu, protivníka Národní banky a vynálezce systému, podle

něhož strana, která vyhrála volby, odmění svoje podporovatele státními úřady.“

Schwartz se po mě kouknul, jako bych to měla rozsoudit.

„Jo, scenárista,“ řekl. „Víš všechno, a zároveň nic.“

„Co jako?“ ozval se Wylie naštvaně.

To byla první známka toho, co vlastně dělá. A i když mám scenáristy ráda – protože když se jich zeptáte na cokoliv, obyčejně vám odpoví – stejně v mých očích trochu ztratil. Scenáristi nejsou tak úplně lidi. Anebo když je to dobrý scenárista, má v sobě spoustu různých lidí a všichni se ze všech sil snaží, aby byli jeden člověk. Je to jako s herci, kteří se tak dojemně pokoušejí nedívat se do zrcadla, až se z té snahy zaklánějí – aby pak spatřili obraz své tváře v blýskajícím se lustru.

„Že jsou scenáristi takoví, Cecilko?“ zeptal se Schwartz. „Já pro ně nemám dost slov. Jenom vím, že to tak je.“

Wylie se na něho zahleděl a postupně ho ovládlo pobouření. „To už jsem slyšel,“ řekl. „Podívej se, Manny, já jsem rozhodně větší realista než ty. Sedím v kanceláři a hodiny a hodiny poslouchám nějakého mystika, jak chodí sem a tam a žvaní nesmysly, za které by ho všude kromě Kalifornie zavřeli do blázince – a nakonec mi pak sdělí, jaký on je realista a že já jsem snílek – a abych se tedy laskavě sebral a snažil se pochopit, co říkal.“

Obličej pana Schwartze se ještě více rozpadl. Jedno oko hledělo nahoru do vysokých jilmů. Zvedl ruku a lhostejně si okousával kůžičku na ukazováku. Kolem komína letěl pták a pohled pana Schwartze jej sledoval až na komín, kam se snesl jako havran. A pan Schwartz na něj upřeně hleděl, když řekl: „Dovnitř nemůžeme, a je načase, abyste se vy dva vrátili k letadlu.“

Ještě pořád svítalo. Poustevna vypadala jako úhledná velká bílá krabice, ale i po sto letech byla tak trochu osamělá a vyliďněná. Šli jsme zpátky k autu. Teprve když jsme nastoupili a pan Schwartz za námi překvapivě zabouchl dvířka taxíku, uvědomili jsme si, že nehodlá s námi pokračovat v cestě.

„Nepojedu na Západ – rozhodl jsem se, když jsem se vzbudil. Takže tu zůstanu a řidič potom pro mě může přijet.“

„Vracíš se na Východ?“ řekl Wylie překvapeně. „Jen protože –“

„Už jsem se rozhodl,“ řekl Schwartz a mdlě se usmál. „Kdysi jsem býval vyloženě rozhodný chlap – to byste se divili.“ Zašátral v kapse, zatímco řidič zahříval motor. „Dáte tenhle lístek panu Smithovi?“

„Mám přijet za dvě hodiny?“ zeptal se řidič Schwartze.

„Jo... jistě. Zabavím se tu sám, podívám se kolem.“

Myslela jsem na něho celou cestu zpátky na letiště – snažila jsem se ho umístit do téhle časné hodiny a do té krajiny. Ušel dlouhou cestu z nějakého ghetta, než se

dostal na tohle drsné posvátné místo. Manny Schwartz a Andrew Jackson – skoro se to nedalo vyslovit ve stejné větě. Pochybovala jsem, že ví, kdo byl Andrew Jackson, když tam tak bloudí kolem, ale možná si představoval, že když lidé uchovali ten dům, musel být Andrew Jackson někdo velkomyslný a milosrdný a chápavý. Na začátku i na konci života potřebuje člověk pokrm: prs a posvátné místo. Aby se tam položil, když už o něj nikdo nestojí, a vpálil si kulku do hlavy.

To jsme ovšem příštích dvacet hodin nevěděli. Na letišti jsme jim řekli, že pan Schwartz dál nepoletí, a pak jsme na něj zapomněli. Bouře odešla do východního Tennessee a roztrhala se o hory, a ani ne za hodinu jsme odstartovali. Z hotelu se dostavili cestující s ospalýma očima a já jsem si pár minut zdřímla na jedné té železné panně, které tam mají místo pohovek. Z trosek našeho cestovatelského fiaska v nás vyvstala představa nebezpečné cesty. Nová letuška – vysoká, hezká nápadná tmavovláska přesně jako ta první, až na to, že měla krepové šaty místo francouzské červeně a modře – energicky prošla kolem nás s kufříkem. Čekali jsme, a Wylie seděl vedle mě.

„Dal jste panu Smithovi ten lístek?“ zeptala jsem se v polospánku.

„Ano.“

„Kdo je ten pan Smith? Nejspíš zkazil panu Schwartzovi výlet.“

„To byla Schwartzova chyba.“

„Jsem zaujatá proti parním válcům,“ řekla jsem. „Táta se zkusí doma chovat jako parní válec a já mu říkám, aby si to schoval do studia.“

Nebyla jsem si jistá, jestli jsem spravedlivá; takhle ráno jsou slova hodně pochybné žetony. „No ale naválcoval mě do Benningtonu a za to jsem pořád vděčná.“

„To by byl pořádný rachot,“ řekl Wylie, „kdyby se parní válec Brady srazil s parním válcem Smithem.“

„Je pan Smith tátův konkurent?“

„Ne tak docela. Řekl bych, že ne. Ale kdyby byl, věděl bych, na koho si mám vsadit.“

„Na tátu?“

„Bojím se, že ne.“

Na rodinné vlastenectví bylo moc brzy ráno. Pilot stál u přepážky s úředníkem a vrtěl hlavou, když si prohlíželi potenciálního pasažéra, jenž hodil do hracího stroje dva nikláky, opilecky se položil na lavičku a bojoval se spánkem. *Ztracená*, první jím vybraná píseň, hřměla halou, a po krátké přestávce následovala jeho druhá volba, *Zmizelá*, která zněla stejně zarytě a nekompromisně. Pilot rozhodně zavrtěl hlavou a vydal se k cestujícímu.

„Bohužel vás dneska nebudeme moct vzít, kámo.“

„Co?“

Opilec se posadil, vypadal strašně, ale jinak by možná byl docela sympatický, a mně ho bylo líto, třebaže si tak náruživě vybíral mizernou hudbu.

„Vraťte se do hotelu a pospěte si. Večer poletí další letadlo.“

„Enom se trochu poíat na nebe.“

„Tentokrát ne, kámo.“

Ve svém zklamání opilec spadl z lavičky – a tlampač přes zvuky hracího stroje přivolával nás slušné cestující ven. V uličce letadla jsem vrazila do Monroea Stahra a upadla jsem mu do náruče, nebo jsem aspoň chtěla. To byl muž, za kterým dívky běhají, ať už je v tom povzbuzuje, nebo ne. Mě určitě nepovzbuzoval, ale měl mě rád, a teď se posadil naproti mně, dokud letadlo neodstartuje.

„Chtějme po nich všichni, ať nám vrátí peníze,“ navrhl. Jeho tmavé oči mě zaznamenaly a já jsem se sama sebe ptala, jak by vypadaly, kdyby se zamiloval. Byly laskavé, dívaly se jakoby z dálky, a ačkoliv se s vámi často jemně přely, hleděly trochu povzneseně. Nebyla jejich vina, že toho tolik viděly. Monroe se obratně vžíval do role „jednoho z té party“ a stejně obratně z ní vystupoval – ale vcelku bych řekla, že „jedním z té party“ nebyl. Věděl ale, kdy má mlčet, kdy se stáhnout do pozadí, kdy naslouchat. Z místa, na němž stál (a ačkoliv nebyl vysoký, působil vždycky dojmem vysoce postaveného), pozoroval rozmanité praktické záležitosti svého světa jako pyšný mladý pastýř, pro kterého nikdy nebylo podstatné, jestli je noc, anebo den. Narodil se bez potřeby spánku, bez schopnosti odpočívat i bez touhy po odpočinku.

Seděli jsme v bezstarostném tichu. Zнала jsem ho asi deset let, od té doby, co se stal otcovým partnerem, když mně bylo sedm a Stahrovi dvaadvacet. Wylie seděl přes uličku a já nevěděla, jestli je mám představit, nebo ne, ale Stahr neustále zamyšleně otáčel prstenem, až jsem si připadala zanedbatelná a neviditelná, a netroufla jsem si. Nikdy jsem se neodvažovala dívat se úplně mimo něj ani přímo na něj, pokud jsem nechtěla něco důležitého, a věděla jsem, že podobný dojem z něj má i mnoho jiných lidí.

„Dám ti tenhle prsten, Cecílie.“

„Promiňte... neuvědomila jsem si, že jsem –“

„Mám ještě několik takových.“

Podal mi ho; byl z masivního zlata s nápadně vystouplým S. Napadlo mě, jak divně ta hmota kontrastuje s jeho prsty, které byly jemné a štíhlé tak jako jeho postava i jeho úzká tvář s vyklenutým obočím a tmavými zvlněnými vlasy. Chvillemi vypadal oduševněle, ale byl rváč – kdosi ho znal v minulosti, když byl členem dětského gangu v Bronxu, a vyprávěl mi, jak tenhle spíš slabý kluk vždycky krácel v čele své party a občas koutkem úst vydal dozadu nějaký rozkaz.

Stahr mi zavřel dlaň s prstenem, vstal a oslovil Wylieho.

„Pojď se mnou do novomanželského apartmá,“ řekl.
„Na shledanou, Cecílie.“

Než zmizeli z doslechu, uslyšela jsem, jak se Wylie ptá: „Otevřel jsi ten Schwartzův vzkaz?“ A Stahr: